

Prijatelju, sošolcu in kolegu Dušanu Robiču, uglednemu fitocenologu, v spomin

Pisal bom o Dušanu Robiču, fitocenologu, visokošolskem učitelju Oddelka za gozdarstvo in obnovljive vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, ki je preminil 4. 6. 2013, mesec dni pred svojim osemdesetim rojstnim dnevom. Za bližajočo se osemdesetletnico so se mu njegovi slušatelji treh različnih generacij (Dakskobler, Kutnar in Bončina) v Gozdarskem vestniku oddolžili z odlično napisano biografijo, ki nazorno prikazuje uspešno pot njegovega pedagoškega in znanstvenega dela. Biografiji je dodana bibliografija izpod peresa Maje Božič. Žal Dušan ni dočakal svoje osemdesetletnice. Podlegel je boleznim, ki so ga mučile že nekaj let. V njegov spomin so tudi trije njegovi slušatelji (Diaci, Brus in Dakskobler) v Gozdarskem vestniku in pozneje v Proteusu napisali nekrolog.

Dušana sem spoznal ob vpisu v prvi letnik gozdarskega študija leta 1951 prek svojega bivšega in Dušanovega tedanjega sošolca Bojana Hama. V tej družini je bil še moj sošolec Zdenko Otrin. Tako je nastala skupina, ki se je nekaj časa pogosto družila ob študiju in v prostem času. Kasneje so se vezi zaradi različnih zanimanj nekoliko zrhajale. Od te skupine sem zdaj, kot njen najstarejši član, ostal sam. V tretjem letu študija je asistent Stanko Cvek povabil Dušana k vegetacijskemu kartiranju Kamniške Bistrice, ker je želel imeti za sodelavca izkušenega alpinista, kar je Dušan tudi bil. Tereni v Kamniški Bistrici so bili zahtevni in večkrat so bile dobrodošle plezalne veščine. V četrtem letniku študija pa je asistent Cvek še mene povabil za sodelavca dr. Vladu Tregubovu pri kartiranju vegetacije za projekt melioracije Zgornjesavske doline. Od tedaj sva bila z Dušanom v strokovni navezi vse do njegovega usodnega dne.

Med študijem je Dušana poleg vegetacijskega kartiranja zanimalo gospodarjenje v pregovorno odlično gojenih skandinavskih gozdovih. Odločil se je za obisk Norveške za eno njihovo kratko vegetacijsko obdobje. Kasneje, v začetku učiteljevanja, je bil pol leta na specializaciji v Rusiji (tedanji Sovjetski zvezi), v Sankt Peterburgu (tedanjem Leningradu), na tamkajšnjem akademiskem botaničnem inštitutu in gozdarski tehniški akademiji.

Med študijem, ki ga je opravljal odgovorno in si pridobil odlično znanje, je vsako leto sodeloval pri terenskem vegetacijskem kartiranju na več območjih Slovenije, predvsem v Kamniški Bistrici in Zgornjesavski dolini.

Po diplomu je nadaljeval z vegetacijskim kartiranjem in svoje delo poglobil s fitocenološkimi preučevanji za operativno pri Gozdnem gospodarstvu Ljubljana in Biroju za gozdarsko načrtovanje, vse do povabila na asistentsko mesto pri predmetih fitocenologija in gojenje gozdov na Biotehniški fakulteti, na katero je bil izvoljen 1. 12. 1963. Deset let kasneje se je že uveljavil s ciklusi predavanj pri predmetu fitocenologija. Po upokojitvi profesorja Tomažiča pa je prevzel predmet in ga poučeval in hkrati vodil vaje vse do svoje upokojitve.

Pedagoško delo je bilo Dušanu pisano na kožo. Verjetno je imel ta potencial v sebi, saj je izhajal iz učiteljske družine. Predavanja in vaje je jemal resno, vedno dobro pripravljen. Poiskal je vse možne vire, ki so dograjevali, oplemenitili in posodobili njegova predavanja. Bil je stalni gost naše akademijske, Narodne in univerzitetne, tehniške in drugih knjižnic. Tekoče je spremljal domačo in tujo literaturo, bil seznanjen z novimi dognanji v svetu in doma in z objektivno presojo novosti vpletel v svoja predavanja. Po pripovedovanju mlajših kolegov, ki so bili njegovi slušatelji, je podajal snov nazorno, sistematično in zbrano.

Kot dober botanik je študente spodbujal k izpopolnjevanju botaničnega znanja, ki je podlaga za raziskovanje in razumevanje fitocenologije. Dušan je bil tako teoretično razgledan kot praktično vešč fitocenolog. Poleg pedagoškega dela je raziskoval domačo gozdno vegetacijo. Znana je njegova raziskava o razprostranjenosti, ekologiji in gospodarskem pomenu jesenovih rastišč v severozahodnem delu Balkanskega polotoka, ki jo je po njenem zaključku predložil za pridobitev magistrskega naslova. Odmevna je njegova razprava o možnosti spodbujanja naravne obnove v altimontanskih antropogenih smrekovjih. Veliko njegovih raziskav o altimontanskih bukovih gozdovih, predvsem južnoalpskega gozda bukve in jelke, ni objavljeno. V teoretično-metodoloških razpravah je obdelal temeljne pojme o gozdnih fitocenozah, ekosistemu, sukcesijah, hidrološki vlogi gozdov, o problemu steljarjenja, o vlogi gozdnega roba, o pomenu in rabi statistično-matematičnih metod v fitocenologiji ipd. Za študij fitocenologije gozdov je s prof. Accettom izdal Seznam sintaksonov gozdnega in obgozdnega rastlinja Slovenije. Izdelal je Pregled sintaksonomskega sistema gozdnega in obgozdnega rastja Slovenije za praktično uporabo v operativnem gozdarstvu. S prispevki v širšem strokovnem, poljudnem in mladinskem tisku je skrbel za popularizacijo vede o gozdni vegetaciji. Za uveljavitev in uporabo fitocenologije v gozdarstvu je zagreto sodeloval s fakultetnimi kolegi s področja gojenja, urejanja in produkcije gozdov ter tehnologije lesa. S teh področij je nastalo veliko razprav, elaboratov, poročil, v katerih je bil soavtor oziroma avtor.

V prostem času je poleg kulturnega udejstvovanja kot bralec ali poslušalec, s soprogo je bil dolgoleten obiskovalec koncertov, skrbel za svojo fizično kondicijo. Bil je alpinist, aktiven plezalec, vse do svoje skoraj usodne nesreče v Julijskih Alpah. Takrat se je prvič srečal z belo gospo, ki mu je tedaj prizanesla. Kasneje je bil vztrajen pohodnik vse do bolezni, ki so se ga začele lotevati. Kljub vsem težavam je po upokojitvi še spremljal stroko in občasno deloval v njej, dokler mu je služil vid. Telo in srce ni vzdržalo, zelo zavedajoč se, kaj se z njim dogaja, je izgubil bitko – kljub letom – prekmalu.

Za konec naj povem še to. Dušan je bil pokončen mož, jasnih, prodornih in iskrih misli, sprejemljiv za dokazane trditve, sicer neizprosno do šarlatanstva, blage narave, mehkega srca, toda trd, nepopustljiv za žalitve, pravičen, tolerant, blagohoten, duhovit, predvsem pa pravi in dober prijatelj.

Da ni dosegel vsega akademskega priznanja, ki bi ga moral in bi mu za njegovo znanje pripadalo, je kriva njegova tankovestnost, pretirana strogost, kritičnost in poglobljenost ter ustrežljivost in spoštovanje do nadrejenih, ki so to izkoriščali in mu kratili čas za njegovo osebno uveljavitev.

Literatura:

- Anon. 1969: Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev 1956–1966, Ljubljana, Univerza 2: 630.
- Anon. 1981: Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev 1966–1976, Ljubljana, Univerza Edvarda Kardelja 3 (2): 1132.
- Božič, M., 2013: Prof. mag. Dušan Robič. Bibliografija. Gozdarski vestnik (Ljubljana) 71 (4): 238–245.
- DAKSOKBLER, I., L. KUTNAR & A. BONČINA, 2013: Prof. mag. Dušan Robič – osemdesetletnik. Gozdarski vestnik (Ljubljana) 71 (4): 235–238.

DIACI, J., R. BRUS & I. DAKSKOBLER, 2013: V spomin profesorju mag. Dušanu Robiču. Gozdarski vestnik (Ljubljana) 71 (7-8): 383–384.

MITJA ZUPANČIČ